

[Indenrigsministeren.]

Dernæst er denne Tanke udsprunget af, at efter Erfaringerne fra den store Landbrugskrise vil ingen, der vil tale med om Landbrugets Fremtid set paa længere Sigt, kunne komme uden om det Spørgsmaal: Hvad kan der sættes ind mod det, der hviler som den store Trusel over Landbrugserhvervets Udøvere til alle Tider, dette, at de gode Tidens Konjunkturer kapitaliseres gennem Køb, Salg og Arvedeling med paafølgende Pantsætning, saaledes at Konjunkturernes senere Svigten frarøver den Ejer, der sidst er kommet til, alt, hvad han ejer og har, og gør ham fra en fri til en gældbunden Mand?

Jeg skal ærlig sige, at jeg giver ikke saa forfærdelig meget for den Type, som det ærede Medlem Hr. Thomsen er en saa fremragende Repræsentant for, der blot kan raabe op om Krise og Krise og Krise og kun kan kræve ind fra den ene Dag til den anden, men slet ikke har gjort sig dette fundamentale Spørgsmaal klart og aldrig har villet yde sit Bidrag til at skabe den Tryghed for Landbrugets Udøvere, der er det vigtigste af alt, men som kun kan vindes ved, at Toppen af Konjunkturerne skæres af for at sikre mod de Bølgedale for Landbrugserhvervet, hvor Landmændenes økonomiske Selvstændighed ellers med visse Mellemrum begraves.

Det er kun rimeligt, at det ærede Medlem Hr. Hasle afviste dette Forslag. Det stemmer med hele hans og hans Partis Indstilling over for Landbruget. Det ærede Medlem havde, hvad han kaldte en lærd Mands Kritik af Enkeltheder i Forslaget at dække sig bag. Det ærede Medlem Hr. Hasle havde selv intet andet Lægemiddel med i Lommen. Derimod har den lærde Mand, det ærede Medlem nævnedes, for sin Del i Odense i Lørdags vist en Vej, idet han siger, at Konjunkturmomentet i Landbruget vil kunne ophæves ved, at alle Landmænd gøres til Statsfunktionærer. Man maa efter at have gennemlæst den Tale oprigtig haabe, at Dr. Jørgen Pedersen ikke ret ofte fortæller de statsvidenskabelige Studenter saadanne Ting, som han forleden præsenterede de fynske Landbrugere for, lige saa vel som man maa haabe, at Dr. Jørgen Pedersens journalistiske Præstationer ikke bliver læst op i Timerne inde paa Universitetet, da Auditoriet ellers let kunde føles omdannet til en Karussel.

Hvad angaar den foreslaaede Udligningsfond, er det klart, at der kan paapeges Svagheder i dette System som i ethvert andet, men jeg maa dog sige, at de frem-

førte Anker ikke synes mig at have været væsentlige. Dr. Pedersen siger herom i sin Artikel i „Berlingske Tidende“, at en saadan Fond over for Konjunktursvingninger er overflødig, og over for Strukturændringer hjælper den ikke. Naar den er overflødig over for Konjunktursvingninger — dermed menes jo kortere Konjunktursvingninger —, ligger det i, siger Doktoren, at man virkelig kan overlade det til Landbrugerne selv at opsamle saadanne Fonds i deres Sparekasser eller Banker.

Jeg maa over for denne Betragtning sige, at for det første vil Fonden, saadan som dens Regler er bygget op, netop ikke komme til at virke over for de mindre Konjunkturændringer — dem vil alle Landbrugere stadig selv skulle tage —; men dernæst viser Erfaringerne gennem de 17 Aar — man ser det ved blot at se Tabellen i Bemærkningerne igennem —, at Doktorens Synspunkter slet ikke er rigtige, men at der virkelig i høj Grad har været Brug for, at der opsamledes Fonds i gode Tider til Udligning af Ændringer i Konjunkturerne. Og een Ting bliver der i hvert Tilfælde tilbage, og det er, at ved en begyndende Konjunkturændring er der overhovedet ingen, der ved, om det er en kortvarig Konjunkturændring eller det er Indledningen til en mere langvarig Strukturændring.

Naar dernæst Doktoren siger, at over for Strukturændringer hjælper den Fond og den Tanke, der ligger bag, slet ikke, er det saa heldigt, at Doktoren selv modsiger denne Betragtning i sin Artikel, idet Doktoren senere i sin Artikel fremfører den Betragtning, som netop er rigtig, at Ordningen vil have stabiliserende Virkning paa Ejendomspriserne. Hvad vil det sige? Det vil netop sige, at naar Strukturændringer for Landbruget kommer, saa vil det være lettere for Landbruget at tilpasse sig efter den ændrede Struktur, thi de gode Tider og de gode Konjunkturer har ikke i samme Grad faaet Lov til at krystallisere sig i højere Priser og i større Gæld, ikke i saa høj Grad, som de vilde have gjort, dersom denne Fond ikke havde eksisteret. Det er netop det, der ligger i Doktorens Udtalelse om, at det virker stabiliserende paa Ejendomspriserne.

Der fremføres endelig fra teoretisk Side det Argument mod denne Ordning, at man kan ikke gennem en længere Periode holde Kapitalværdierne i Landbruget nede, naar de paa Grund af Stigninger af Byggeomkostninger og Produktionsomkostninger for Inventar ligger højere end i andre Erhverv, uden at dette bevirker Afgang af